

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»

Компонент освітньої програми – *обов'язкова* (4 кредити)

Освітньо-професійні програми	Практична психологія
Спеціальність	С 4 – Психологія
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Факультет	педагогіки, психології та соціальної роботи
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Гуляс Інеса Антонівна – доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології https://pract-psy.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/hulias-inesa-antonivna/
Контактний телефон	+38(099)0018251
E-mail:	i.gulyas@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8854
Консультації	вівторок з 16.00 до 18.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна наука потребує високого рівня етичної культури, достовірності та відповідальності дослідника. Для майбутніх психологів це особливо важливо, адже результати їхніх досліджень безпосередньо впливають на людське життя і професійну репутацію. Вивчення цього курсу є необхідною умовою формування компетентного, етичного та відповідального дослідника у сфері психології.

Мета навчальної дисципліни: сформувати в здобувачів освіти систему знань, умінь і цінностей, необхідних для дотримання етичних і правових норм у науковій та навчальній діяльності, забезпечення достовірності результатів психологічних досліджень і розвитку культури академічної відповідальності майбутнього фахівця.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НАУКОВЦЯ	
Тема 1.	Вступ до академічної доброчесності
Тема 2.	Академічна культура і цінності
Тема 3.	Порушення академічної доброчесності
Тема 4.	Етичні норми в психологічних дослідженнях
Тема 5.	Академічне письмо: базові навички
Тема 6.	Плагіат: розпізнавання і профілактика
Тема 7.	Робота з джерелами інформації
Тема 8.	Цитування і посилання
МОДУЛЬ 2. ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І СУЧАСНІ ВИКЛИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	
Тема 9.	Уникнення фабрикації та фальсифікації
Тема 10.	Колективна робота та авторство
Тема 11.	Самоплагіат та вторинні публікації
Тема 12.	Реплікаційна криза в психології

Тема 13.	Академічна доброчесність у цифровому середовищі
Тема 14.	Академічна доброчесність як складова професійної етики психолога
Тема 15.	Рефлексія досвіду та етичні дилеми в науковій і професійній діяльності психолога

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інтерактивні технології навчання (групова та парна робота, тренінгові форми); технології змішаного та дистанційного навчання; використання цифрових інструментів для перевірки академічної доброчесності (антиплагіат, онлайн-платформи для цитування); проектно-орієнтоване навчання; технології розвитку критичного мислення.

При вивченні навчальної дисципліни незалежно від форми викладання (очна чи дистанційна) використовуються наступні методи навчання: проблемно-пошуковий і кейс-метод; аналіз і розбір етичних ситуацій; рольові ігри та моделювання наукових ситуацій; дискусії, дебати, мозковий штурм; метод рефлексії та самооцінювання. Форми навчання: лекції (зокрема, гостьові); семінарські заняття; індивідуальні та групові проекти; самостійна робота студентів; участь у наукових заходах (дискусіях, круглих столах, тренінгах). Виконання самостійної роботи ґрунтується на наочних і практичних методах навчання і спрямоване на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування та відповіді на кейсові питання щодо академічної доброчесності; письмове опитування, тестування (тестові завдання на знання норм академічної етики, видів порушень, правил цитування); розв'язування ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (наприклад, як діяти у випадку виявлення плагіату чи фабрикації даних); підготовка індивідуальних або групових науково-дослідних завдань, включно з розробкою плану дослідження та визначенням об'єкта і предмета; написання есе на теми, пов'язані з етикою в наукових дослідженнях та академічною доброчесністю; створення коротких презентацій або постерів із прикладами порушень та шляхів їх запобігання; виконання інтерактивних вправ у форматі дискусій або рольових ігор (наприклад, моделювання наукової суперечки або розбір кейсу з порушенням етичних норм).

Підсумковий контроль – іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівень досягнення здобувачами освіти програмних результатів оцінюється за критеріями Європейської системи переведення та накопичення кредитів (ECTS).

Успішне оцінювання визначається досягненням здобувачем вищої освіти мінімально необхідного рівня (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання учасниками освітнього процесу вимог політики академічної доброчесності під час освоєння навчальної дисципліни регламентується такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademich-nomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Академічне письмо та бібліографія. URL: <https://bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1>
2. Гуляс І.А. Психосоціальні аспекти академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. *Психологія і суспільство*. 2025. № 2 (92). С. 78–88. URL: <https://doi.org/10.35774/pis2025.02.078>
3. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. Положення про психологічну службу у системі освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-psihologichnu-sluzhbu-u-sistemi-osviti-ukrayini>
7. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://academiq.org.ua/pro-proekt/proekt-v-universytetah/#:~:text=Проект%20сприяння%20академічній%20доброчесності%20в>
8. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>
9. Turnitin. URL: <https://www.turnitin.com>
10. Українська електронна бібліотека. URL: <https://lib.com.ua>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Академічна доброчесність у психологічних дослідженнях» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

<https://pract-psy.chnu.edu.ua/napriamy-diialnosti/navchalno-metodychna-diialnist/syl-abusy-ta-robochi-prohramy-navchalnykh-dystsyplin/>